

Előterjesztés

Sóly Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. június 1-ei soron következő ülésére

Tárgy: Beszámoló az Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Előterjesztő: Kovács János György jegyző

Összeállította: Sümegei Orsolya

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig- a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályára. A gyámhatóság 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a felettes szakmai szervet.

A települési önkormányzat által készítendő, átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységét végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

5 Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).

Ezen szempontrendszer alapján került összeállításra a 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló.

1. 1. A település demográfiai mutatói

Településünk demográfiai adatait különösképpen a 0-18 éves korosztályra

Korcsoport	2014	2015	2016
0-3 éves	19	17	25
4-6 éves	24	17	17
7-14 éves	40	48	51
15-18 éves	19	26	21
19-60 éves	310	322	319
61-100 éves	80	77	80
Összesen:	492	507	513

A demográfiai mutatók lényegesen befolyásolják a gyermekjóléti rendszer egyes elemeit, tevékenységét. A táblázatból látható, hogy településünk lakosság száma 2016-ban kismértékű emelkedést mutat. A korcsoportos bontásból látható, hogy a 0-3 éves korosztály a 7-14 éves korosztály és a 61-100 éves korosztály mutat emelkedést. A 15-18 éves korosztály és a 19-60 éves korosztály mutat csökkenést.

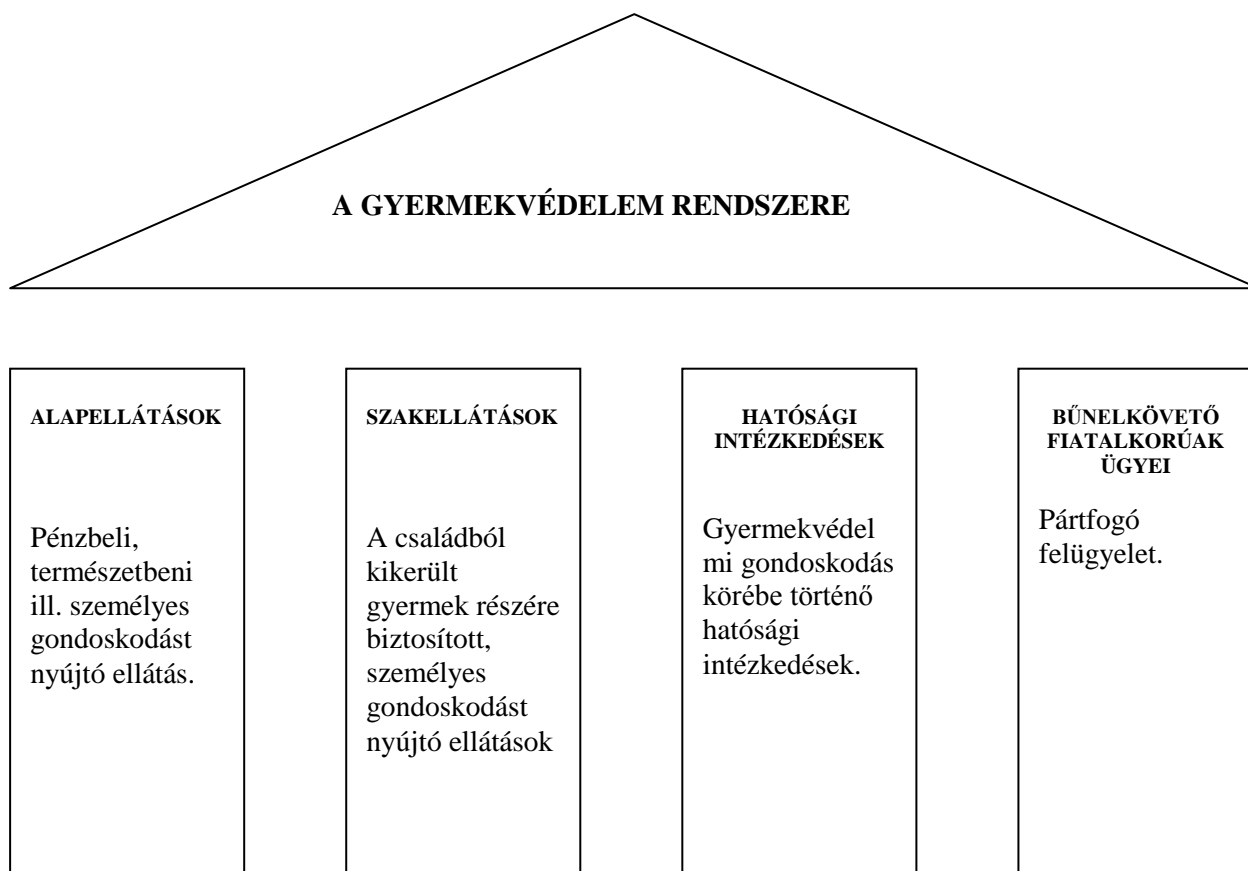
1.1. A település munkanélküliségi mutatói

A jelzőrendszeri értekezleten elhangzottak, valamint az intézmények vezetőivel való konzultációk alapján megállapítható, hogy az anyagi problémák elhatalmasodása okozza a legjelentősebb gondot a településen.

A szociális és gyermekvédelmi tevékenység szignifikáns kapcsolata minden esetben kimutatható a munkanélküliségi mutatókkal.

A gyermekvédelem rendszere

A gyermekvédelmi rendszer az alábbi pillérekre épül:

A gyermekek védelmét szolgáló rendszerre vonatkozó főbb jogszabályok

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.
- 15/1998(IV.30) Népjóléti Miniszteri rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 331/2006.(XII.23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről.

Az említett jogszabályok meghatározzák azokat az ellátásokat és intézkedéseket, melyek segítséget nyújtanak, a gyermek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

Gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látnak el

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók (védőnői szolgálat, házi orvos),
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat/központ),
- a közoktatási intézmények,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- valamint a társadalmi szervezetek

Ezeknek az intézményeknek és személyeknek törvényben foglalt kötelessége, hogy **a gyermek veszélyeztetettsége esetén jelzéssel éljenek** a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve szükség esetén bírósági eljárást kezdeményezzenek a gyermek érdekében. A jelzés tehát ezen szervezetek, személyek számára kötelező, - és a társadalom minden tagjának felelőssége.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését más módon kell biztosítani.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással- fizikai szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermeki jogok védelmét a törvény minden olyan természetes és jogi személy kötelességévé teszi, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások biztosítják.

A gyermekvédelmi munkában résztvevő szakember legjobb tudása szerint és a következő elvek, etikai normák betartásával járul hozzá a gyermekjóléti szolgáltató módszerek kialakításához és megvalósításához:

- Tiszteletben tartja a kliens egyéniségét és gondoskodik emberi méltósága, jogai megőrzéséről
- Előítélet- mentes nemre, korra és etikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségügyi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával tevékenykedik,
- elfogadja, hogy egy adott cél elérése érdekében kapott információt csak jóváhagyással lehet más célra felhasználni, vagyis tiszteletben tartja a rábízottak magánéletét, továbbá a velük vagy másokkal való kapcsolat során róluk nyert bizalmas információt.

Veszélyeztetettség fogalma

A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A törvény előírja a Gyermekjóléti Szolgálat számára a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő és érzékelő jelzőrendszer működtetését a településen.

A jelzőrendszer működésének célja

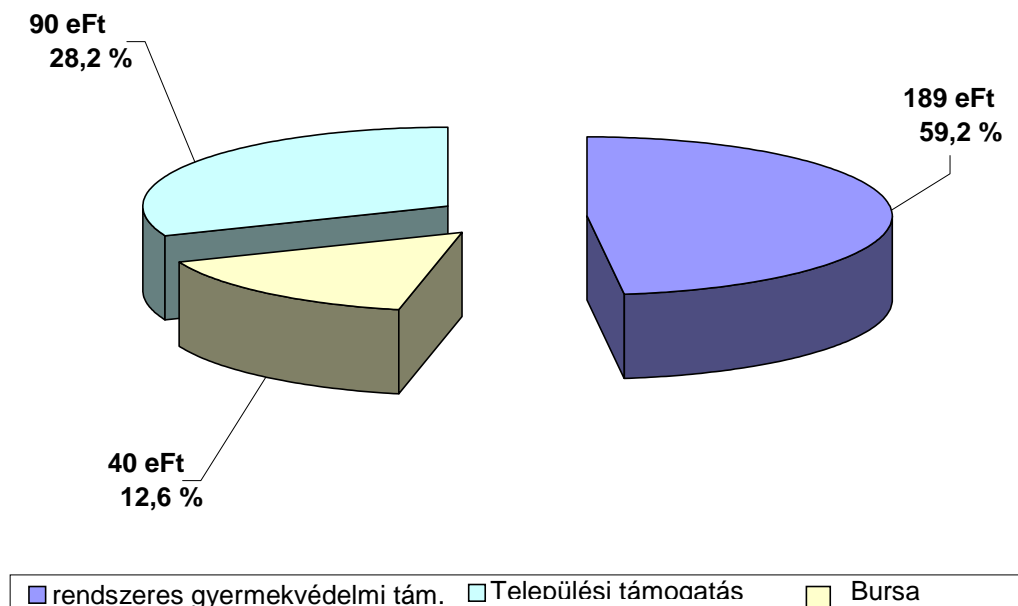
Feltárja a gyermeket veszélyeztető tényezőket, elősegítve a problémák időben történő felismerését, valamint azok megoldását.

A jelzőrendszer működésének feladatai

Kísérje figyelemmel a településen élő gyermekek szociális helyzetét, életkörülményit. Ismerje és tárja fel a gyermekeket általában veszélyeztető okokat, megoldásukhoz nyújtson segítséget. Nyújtson továbbá információt a további eljárások érdekében.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

2016. évi gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19., 20., 20/A. és 21.§-ai rendelkeznek az Önkormányzat által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének az igénybevételére, amely bölcsődések, óvodások, általános iskola 1-8. osztályosok esetében 100%-ot, a középiskola 9. osztályától pedig 50 %-os kedvezményt jelent.
- külön jogszabályban meghatározott kedvezmények - tankönyvtámogatás - igénybevételére, valamint
- augusztus és november hónapban természetbeni támogatásra, melyet Erzsébet utalvány formájában kapják meg a jogosultak. Összege nem emelkedett az elmúlt évhez képest, továbbra is gyermekenként 5.800,-Ft. A támogatás finanszírozása 100%-ban az állami költségvetésből történik.

A kedvezményre az a gyermek jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 130 %-át, ez 2016. évben 37.050,- Ft. volt.

A gyermekét egyedül nevelő szülő, a tartósan beteg gyermek, illetve a nappali tanulmányokat folytató nagykorú esetén ez az összeghatár a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 140%-a. Ez az összeghatár 2016. évben 39.900,-Ft volt.

Az öregségi nyugdíjminimum 2016. évben sem változott, 28.500.- Ft volt, így a nyugdíjminimum %-os meghatározása is változatlan maradt.

A jövedelem mellett a vagyoni helyzet vizsgálatát is előírja a jogszabály. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság iránti kérelem tartalmazza az ügyfél vagyonyilatkozatát, melyben a vagyoni helyzetéről nyilatkozik.

A vagyoni érték meghatározása is a nyugdíjminimumot veszi alapul, így ezek az értékhatárok sem változtak az elmúlt évhez képest. Továbbra sem tekinthető vagyonnak az az ingatlan amelyben a család él, nem hasznosítható – haszonélvezettel terhelt ingatlan, valamint a mozgáskorlátozottságra, vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű sem.

2016-ban **10** család számára került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A megállapított jogosultság **16** gyermeket érintett.

A jogosultság bármely okból történő megszüntetésére a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napjától került sor. Ez a szabályozás is azt a célt szolgálja, hogy a rászorultság átmeneti megszűnésének ideje lerövidüljön. Például ha a jogosultság az érettségizett fiatal esetében megszűnik június végén melyet bejelent júliusban, a bejelentést követően a jogosultságot legtöbb esetben szeptember 1-jével kellett megszüntetni, amennyiben a hallgatói jogviszonyt még szeptemberben igazolni tudta attól a naptól újra jogosult volt a kedvezményre.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megoszlása életkor szerint

életkor	0-6	7-14	15-18	19-
gyermekek száma	7 fő	6 fő	3 fő	0 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermek gyámja jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű szociális pénzellátásban részesül.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 22%-a (6.270 Ft).

2016-ben településünkön nem volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátást igénylő, mivel ez a támogatás csak nagyon szűk réteget érint.

2.2. Rendkívüli települési támogatás

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon, nem lehet gondoskodni, különösen a szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorúlnak.

Sóly Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendkívüli települési támogatás odaítéléséről rendeletet alkotott. A rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás odaítéléséről a Képviselő-testület egyedi határozattal dönt. A rendelet alapján 5000 Ft összegben állapított meg támogatást. 2016. évben **18 gyermek** részesült tanévkezdési támogatásban ez **11 családot** érintett.

Kérelem elutasításra 2016. évben **1** esetben került sor.

2.3. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat

Az önkormányzat az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen kiírta a szociálisan hátrányos helyzetű felsőfokú tanulmányokat folytató gyermekek részére a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatot. A pályázatra 1 „A” típusú, kérelem érkezett, melyet a Képviselő-testület támogatott.

2.4. Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

- tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és
- legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdődik az óvodai nevelésben való tényleges részvétel és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül rendszeresen jár óvodába.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

Az óvodáztatási támogatás 2015. szeptember 1. napjával megszűnt.

2.5. Gyermek napközbeni ellátásának normatív kedvezményei

A gyermek napközbeni ellátását biztosító intézményben csak az étkezésért állapítható meg térítési díj.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermek napközbeni ellátása személyi térítési díját a szülői felügyeletet gyakorló szülő, vagy más törvényes képviselő köteles az ellátást biztosító intézménynek megfizetni.

A gyermekvédelmi törvény a gyermek napközbeni ellátásához normatív kedvezményeket állapít meg:

Kedvezményben részesülnek a nagycsaládban / három vagy több gyermeket nevelő családok / élő gyermekek, nekik az intézményi térítési díj 50%-át kell fizetniük. 50%-os kedvezményt biztosít a törvény a tartósan beteg és a fogyatékos gyermekeknek.

2016-ban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, óvodás, 1-8 osztályos gyermek 100% kedvezményben részesül, 8. osztálytól pedig a kedvezmény a térítési díj 50 %-a. A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

A gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2016-ban is egyéni vállalkozótól vásárolt szolgáltatással biztosította.

Sólyi **óvodás** gyermek közül **1 gyermek** étkezése volt ingyenes a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság miatt és **3 gyermek** részesült ingyenes étkezésben a család jövedelmi helyzetére tekintettel .

A sólyi **általános iskolás** gyermek közül 50 %-os térítési díjkedvezményben **1 gyermek** részesült, **3 gyermek** étkezése volt ingyenes, mivel ők rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre voltak jogosultak.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységként történő működése biztosított.

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Ezt a szolgálat család gondozói személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával valósítják meg.

A Gyermekjóléti Szolgálat elsősorban a gyermekek védelmét, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítését tartja legfontosabb feladatának, de nem hagyja figyelmen kívül az olyan társadalmi problémákat (iskolázatlanság, munkanélküliség, alkoholizmus, stb.), amelyek a családon keresztül hatnak a gyermekekre.

A családok, azon belül a gyermekek támogatását, segítségét lehetővé teszik a pénzügyi ellátások, és az intézmény által biztosított szolgáltatások.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében ellátások biztosítása.

A szolgáltatás magába foglalja:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatást, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését,
- pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezését
- válsághelyzetben lévő várandós anya segítését,
- szabadidős program szervezését, hozzájutás segítését,
- hivatalos ügyekben való segítségnyújtást.

A gyermekjóléti szolgáltatásokat a községben élők hátrányos megkülönböztetés nélkül, térítésmentesen vehetik igénybe. A gondozási tevékenység során a szolgáltatás kliense a gyermek, a segítségnyújtás az ő igényeire, védelmére épül.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti szolgáltatást 2006. január 1-től Hajmáskér és Sóly községben ellátási szerződéssel a Bendola Humán Szolgáltató Bt biztosítja

A gyermekjóléti szolgálat személyi és tárgyi feltételei

A gyermekjóléti szolgáltatást 2016. évben 2 fő szociális munkás látta el. A tevékenység koordinálását, szociálpolitikus és pszichológus végzettséggel is rendelkező szakmai vezető végzi.

A szolgálat irodája jól megközelíthető, minden igény kielégítő épületben található. Az irodahelyiség mellett váróhelyiség, mellékhelyiség áll rendelkezésre. A tárgyi feltételek adottak, műszaki, informatikai berendezések rendelkezésre állnak.

A segítő tevékenység nagy szakmai felkészültséget igénylő munka, folyamatos fejlődést, megújulást kíván. Kiemelkedően fontos a családgondozók naprakész felkészültsége, az új módszerek megismerése, adaptálása.

A jogszabályban előírt szupervízió lehetősége 2016. évben is biztosított volt. A segítőknél tevékenységünk során elengedhetetlen a szakmai kontroll, a megerősítés és támogatás mellett, a személyiségünk karbantartása. A nehéz sorsú emberek támogatása, a pszichés problémákkal terhelt kliensek segítése erőt próbáló feladat. Ezért is kiemelkedő jelentőségű, hogy a jelzőrendszeri tagok együttműködése nagyon jó.

Gondozási tevékenység

A gondozásba vétel leggyakoribb oka a családon belüli deviáns magatartás, érzelmi veszélyeztetés, elhanyagolás, szülők pszichés megbetegedése, párkapcsolati krízis, gyermeknevelési probléma.

Kiemelten jelentkezett az elsődleges problémátípusoknál a család életviteléből adódó probléma, a magatartászavar és a családon belüli konfliktus. A gyermeknevelési problémák nem elsődlegesek a szolgálattal való kapcsolatfelvétel során, de a segítő folyamatban jelen vannak másodlagos problémaként sok esetben megjelennek.

A házasságon kívüli születések száma nő, sok esetben a kapcsolatban élők sem biztosítanak stabil érzelmi háttérrel a gyermek számára. Klienseik között megjelenik, hogy fiatalon vállalnak gyermeket, többször „véletlenül” nem tervezetten. Valamint a klienskörben megjelent a tudatosan, de a megélhetésért vállalt szülés is. Ezeknél a családoknál a gyermekneveléshez kapcsolódó ellátások jelentik az egyedüli megélhetési forrást.

A szocializációs funkció egyre több esetben jellemzően az óvodára, iskolára tevődik át. A családi szerepek átrendeződnek, hiányosak.

A családon belüli konfliktusok számának regisztrálása szerint az esetek száma folyamatosan növekszik, és egyre kevésbé toleránsak a szülők, ingerlékenyek, feszültségeiket kezelni nem tudók. Gyakorta jellemző problémakezelési mód a családokban, szülőknél a verbális agresszió, a gyermekek lelki bántalmazása. A fizikai bántalmazást minden esetben kíséri a lelki bántalmazás is és sokszor a fizikai erőszakra fény sem derül. Sokszor a szülő fel sem ismeri, hogy lelki bántalmazást követ el.

A párkapcsolati problémák száma is egyre magasabb, a véleménykülönbségek, a megváltozott értékrend, a devianciák jelenléte, a depriváltak számának emelkedése hozzájárul a konfliktusok kialakulásához. Sok esetben a párkapcsolati krízisek, a következményeként megjelenő agresszió meghatározza a gyermek helyzetét is a családban. Gyakran szenvedője és közvetlen hatásainak viselője. Sokszor viselkedése a szülők viselkedésének leképeződése, mely szintén további konfliktust vált ki. A szerepváltás és a szerepválság itt is megfigyelhető.

Közvetlenül a probléma-megjelenés, mint gondozásba vételi indok ugyan még nem tapasztalható, de a gondozás során egyértelművé vált az agresszió jelenléte. A bántalmazás

nehezen érhető tetten, ha nincsenek jól látható jelei, de még a látható nyomok mellett is ritkán bizonyítható, ha a bántalmazott részéről nem felvállalt. Kezelése nagy körültekintést igényel, legtöbbször indirekt módon.

Továbbra is jelen volt az előző évekhez hasonlóan az elhanyagoló szülői magatartás, a gyermekkel szembeni érdektelenség. Ez nem csak a rossz anyagi, szociális körülménnyel magyarázható, bár alapját képezi, hanem a megváltozott értékrenddel, a problémakezelés devianciájával, az egyén mentális, pszichés állapotával, a szülők szocializációs hiányosságaival, életvezetési problémáival. Egyaránt jelen van a lelki és a fizikai elhanyagolás. A statisztikai adatok szerint számuk nem nőtt az elmúlt évben, mint elsődleges problémamegjelenési mód. Jellemzően más probléma határozza meg a segítő tevékenységet és mellette jelenik meg maga az elhanyagolás.

A tankötelezettség elmulasztásának oka sok esetben a még munkát vállalni tudó szülő tartós távollétében, a gyermekekre való odafigyelés hiányában keresendő, a gyermekek feletti kontroll nem valósul meg. Egyre többször tapasztalható, hogy az otthon lévő szülő sem figyel kellően gyermekére, hiányásaival szemben érdektelen. A tankötelezettség mulasztása gyakori probléma.

Az elmúlt évben **0 alkalommal** jelzett oktatási intézmény igazolatlan tanórai mulasztásról a szolgálat felé.

A segítés folyamata során fontos kiindulópont a megfelelő probléma-meghatározás, a valódi okok megfogalmazása. A gondozásban való szerepvállalás, a szülői felelősség erősítése, a szülői kötelezettségek és feladatok tisztázása, a szülők meglévő erőforrásainak, kompetenciájának, képességeinek pozitív irányú megerősítése alapvetően meghatározza az eredményességet.

A tervezett segítő tevékenység meghatározott szakmai szabályok betartása mellett nagy szakmai odafigyelést, komoly felelősségvállalást jelent a családgondozók számára.

Gondozási-nevelési terv elkészítésével meghatározzák a célt, a feladatokat (a kapcsolódó intézmények számára is), folyamatosan kontrollálják azok teljesülését, értékelnek. A gondozás során fontos a rendszeres kapcsolattartás, ami gyakran a család otthona.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége

A szolgálat a törvényi előírásokban leszabályozott feladat-meghatározások alapján működteti szolgáltatásait.

A gyermekjóléti szolgáltatások igénybe vétele önkéntesen vagy hatósági kötelezettséggel lehetséges. A gyermekjóléti alapellátás az önkéntességre épül, a védelembe vétel a hatóság elrendelésére, kirendelt családgondozó közreműködésével működik.

Az alapellátás, a védelembe vétel, az átmeneti nevelésbe vételhez kapcsoló tevékenység és az utógondozás alakulása:

Gondozási tevékenység formája	2014.	2015.	2016.
alapellátás	0	0	1
védelembe vétel	0	0	0

Összesen:	0	0	1
------------------	----------	----------	----------

A feladatellátás során alkalmazott módszerek (szolgáltató típusok) alapján a forgalom alakulása:

	2014.	2015.	2016.
Információnyújtás	0	0	2
Tanácsadás	0	0	1
Családlátogatás		0	2
Segítő beszélgetés	0	0	2
Prevenációs szabadidős tevékenység	0	0	0
Védelembe vételi tárgyalás	0	0	0
Egyéb (esetkonferencia)	0	0	0
Összesen:	0	0	7

A jelzőrendszer hatékonysága, nagyban befolyásolja a problémák kezelésének hatékonyságát, jelzéseik segítik a helyi szintű gyermekvédelmi háló minél teljesebb kialakulását.

A jelzőrendszerben 2016. évben jelzés nem érkezett.

Jelzést küldő	2014	2015	2016
Egészségügyi szolgáltatótól (orvos, védőnő)	0	0	0
Személyes gondoskodást nyújtó szolgált.	0	0	0
Közoktatási intézménytől	1	0	0
Rendőrségtől	0	0	0
Pártfogó felügyelő szolgáltatótól	0	0	0
Állampolgártól	0	0	0
Önkormányzattól	2	0	0
Összesen:	3	0	0

A jelzőrendszer további fontos szereplői a védőnő és a házi orvos

A védőnő

A gyermekvédelem terén elsőként kell megemlíteni a védőnő szerepét, hiszen ő az, aki először találkozik a gyermeket nevelő családdal, végigkövetve egy-egy gyermek fejlődését. Feladatai egyrészt a növelmi munka, családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák, gyermekágyasok a területen élő gyermekek gondozása újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig. Feladata még segítségnyújtás, tanácsadás az egészségi állapottal kapcsolatban, másrészt a 0-18 éves korú gyermekek és családtagjaik gondozása a veszélyeztettség megelőzése és megszüntetése, valamint a családgondozás.

Hajmáskér településen **két védőnői körzet** működik. **Az I. számú védőnői körzet látja el Sóly település lakosságát is.** A védőnő tájékoztatása alapján 2016. évben a gondozott családok száma **35**, családlátogatások száma: **253** volt. Ebből a veszélyeztetett családok száma veszélyeztettség alapján a következő:

Gyermekek kora	Gyermekek száma	Szociális veszélyeztetettség	Egészségügyi veszélyeztetettség	Mindkettő
0-11 hónapos	4	0	0	0
12-35 hónapos	19	0	1	0
3-6 éves	17	0	1	0

Sóly községben **6 várandós volt**, szociálisan veszélyeztetett nem volt. **5 fő egészségügyileg** volt veszélyeztetett. A védőnők véleménye szerint a látogatott családoknál a leggyakrabban felmerülő problémák az anyagi és párkapcsolati gondok. A problémák észlelésekor a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermek háziorvossal együttműködnek.

A házi orvos

Az egészségügyi alapellátásban a házi orvos és a védőnő érdemi együttműködése nélkül gyermekvédelem nem nagyon képzelhető el. A gyermekvédelem terén meghatározó a házi orvos szerepe is, aki kiemelt figyelmet fordít a gyermekek egészségét veszélyeztető tények megelőzésére, kiszűrésére és megszüntetésére. Egyes családoknál bizonyos betegségek kialakulásában komoly szerepe van az egészségügyi ismeretek hiányának, és az anyagi problémáknak. Az iskoláskorúakat érintő betegségeknél elsősorban a helytelen táplálkozás, és a mozgásszegény életmód jelentik a rizikófaktorokat. Sok az elhízott gyermek.

3.2. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családjában nevelkedő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását nevelését foglalkoztatását kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, vagy egyéb más ok miatt napközbeni ellátásukról, felügyeletükről nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető:

- bölcsődében
- családi napköziben,
- óvodában,
- iskolai napközis foglalkozás keretében,
- házi gyermekfelügyelet keretében.

Sóly községben 2016. évben két ellátási forma, az óvoda és az iskola napközis foglalkozás volt hozzáférhető a hajmáskéri Gábor Áron Általános Iskola és Lurkó Óvoda keretén belül.

Az óvoda

Az intézménybe beíratott gyermekek száma a 2016. évben 74 fő volt. Elutasított gyermek nem volt. Csoportlétszám I csoport **23** fő; II csoport **26** fő; III csoport **25** fő. **Bejáró Sólyból 4 fő.**

A 2015/2016-es nevelési évben 9 hátrányos helyzetű gyermeket neveltek, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem volt.

Tanévkezdés előtt szülői értekezletet és nyílt napot tartanak az újonnan érkező gyermekeknek és szüleiknek, mely által sok információhoz jutnak a családdal kapcsolatban. Évközben megisméltik a családlátogatást, ha szükséges. Problémás esetekben fogadóóra keretében nyújtanak segítséget, a szülőket. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők egyre tanácstalanabbak, bizonytalanabbak a szülők a felmerülő problémák megoldásában, állandó bátorítást, megerősítést várnak. Egyre nagyobb gond a gyermek otthoni rendszertelen napirendje, melynek pedig alapvető jelentősége van a gyermek viselkedésének alakulásában, ezért is fontos a családokkal való kapcsolattartás.

A gyermekek, hogy korán megtanulják a környezetvédelem fontosságát (tudatos környezetre nevelés) PET palackokat gyűjtenek, a befolyt összeget a csoportok egymás között osztják el. Az óvodáskorúak legtöbbje egész napját az óvodában tölti, ezért egész napjukat meg kell szervezni. Az óvodapedagógusok igyekeznek változatos programokat szervezni számukra (kirándulások, hagyományos farsangi multság).

Általános iskola

A gyermek – és ifjúságvédelmi felelős is elsősorban a családok anyagi gondjait emelte ki legsúlyosabb problémaként.

A Hajmáskéri Gábor Áron Általános Iskola tanulóinak létszáma a **2016/2017.** tanévi 2016 októberi statisztikai jelentés alapján **167** fő, ebből alsó tagozatos **82** fő, felsős **85** fő. A beíratott gyermekek közül **11 gyermek sólyi.** Fejlesztőpedagógiai ellátásban **17** gyermek részesül.

Az iskolában **3** napközis és **1** tanulószoba csoport működik 1-8 osztályig **95** fővel.

Az iskolában heti rendszerességgel működő szakkörök csoportok: sport, kézműves, angol, német nyelvi, történelem, matematika, média-ismeret, magyar valamint népi tánc oktatása is folyik. Meg kell említeni a felzárkóztató jellegű szakkorrepetálást és a tehetség kibontakoztató jelleggel működő szakköröket, felvételi előkészítőket. Ezen kívül a tanulók egészségügyi felvilágosító órákat hallgattak.

4. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2016. évben felügyeleti ellenőrzésre Sóly községben nem került sor.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok célok meghatározása

Összefoglalva megállapítható, hogy az Önkormányzat a jogszabályban foglalt gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódóan teljesíti kötelezettségeit.

A gyermekek védelme olyan kiemelt jelentőségű terület, melynek folyamatos korszerűsítése, jobbítása a mindenkori Önkormányzat egyik legfontosabb ügye kell, hogy legyen. A rossz anyagi körülmények veszélyeztető tényezőt jelentenek a gyermek testi-lelki egészségére, fejlődésére.

Az önkormányzatnak a jövőben is elsődleges célja kell, hogy legyen, a rendelkezésre álló pénzügyi forrást maximálisan kihasználva védje és segítse a gyermekeket és a gyermeket nevelő családokat.

A gyermekvédelmi törvény családi típusú nevelésre orientált rendszert alakított ki, amely a preventív és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. A hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie a rászoruló gyermekekre kiterjedő ellátórendszer működtetése, melynek igénybe vétele önkéntes. Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, miszerint ne lehessen gyermeket kizárólag anyagi okból, a családjából kiemelni. Továbbra is szükséges a jelzőrendszer tagjai közötti összehangolt munka jelenlegi színvonalának megtartása, az ellátórendszer hatékonyságának növelése, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek szem előtt tartása.

Törekedni kell arra, hogy a gyermekvédelmi ellátásokat az Önkormányzat 2016. évben is legalább a 2016. évi szinten tudja biztosítani. Fontos a jelzőrendszer szoros együttműködésének megőrzése.

A gyermekvédelmi munka nem látványos tevékenység. Az e területen dolgozók napi szinten tesznek meg mindent azért, hogy megóvják a gyermekeket a környezet által gerjesztett veszélyektől önmaguk önpusztító viselkedésétől, életmódjától. A munka sikere nem most mutatkozik meg, hanem majd akkor mikor a mai kor ifjúsága válik szülővé és a gyermekvédelmi tevékenység eredményeként képes lesz megküzdeni önmaga erejével a társadalmi és egyéb problémáival.

6. Bűnmegelőzés

A településen bűnmegelőzési program nem készült. 2016-ben bűncselekményt elkövetett gyermekkorú és fiatalkorú a településen nem volt.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Az önkormányzat szoros kapcsolat kialakítására törekszik a civil szervezetekkel. E szerveződések szerepet vállalnak a kultúra közvetítésében, ezért fontosnak tartjuk a velük való

kapcsolat. A települési és önkormányzati programok megszervezésében a Sólyi Nyugdijas Egyesület, az Árvalányhaj Egyesület, a Civilek Sólyért Szervezet és a Sólyi Szőlőhegyi Kertbarátok Egyesülete civil szervezetek nagy szerepet játszottak. Számos szabadidős program szervezésében vettek részt Gyermeknap, Falunap, Adventi, Játszóház, Szüreti felvonulás.

A többi szervezetekkel való együttműködés kialakítása azért is fontos lenne, mert ezzel bővülne azoknak a támogatási lehetőségeknek a köre, amelyek a gyermekek társadalmi beilleszkedését segítik elő. A településen több civil és egyéb szervezet is működik, amelyek egyéb tevékenységük mellett kapcsolatban állnak pl. gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatokkal sportolási lehetőséget biztosítva a fiataloknak.

Hajmáskér, 2017. május 18.

Kovács János György s.k.
jegyző

...../2017.(VI.01.) képviselő-testületi határozat

Sóly Község Önkormányzat Képviselő-testülete Az Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót megtárgyalta és elfogadja.

A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést a Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére küldje meg.

Felelős: Kovács János György jegyző
Határidő: 2017. május